

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำคัญของการใช้เทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 นำมาใช้ในการปฏิบัติงานการวิเคราะห์และการตรวจสอบภาษี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลและระดับปฏิบัติการและระดับชำนาญการ ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานสรรพากรภาค 8 ประกอบด้วยสำนักงานสรรพากรพื้นที่ 9 พื้นที่ จำนวนทั้งหมด 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบ ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด โดยสอบถามในเรื่องความสำคัญของการใช้เทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบ และปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานการวิเคราะห์และการตรวจสอบ

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและการใช้เทคนิคในการวิเคราะห์และการตรวจสอบ

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 81.33 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 18.67 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี ร้อยละ 51.33 รองลงมาอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 26.67 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 56.00 รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 44.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 6 - 10 ปี ร้อยละ 86.00 รองลงมาประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 14.00 ส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งในการทำงานเป็นระดับชำนาญการ ร้อยละ 84.67 รองลงมา มีระดับตำแหน่งเป็นระดับปฏิบัติการ ร้อยละ 15.33 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ร้อยละ 21.34 รองลงมาปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย ร้อยละ 16.00 ส่วนใหญ่มีจำนวนรายที่ต้องกำกับดูแลจำนวน 301 - 400 ราย ร้อยละ 36.66 รองลงมา มีจำนวนรายที่ต้องกำกับดูแลจำนวน 201 - 300 ราย ร้อยละ 34.67 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีและการตรวจสอบสภาพกิจการมากที่สุด ร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ การตรวจคืนภาษี ร้อยละ 94.67

ผู้ตอบแบบสอบถามมีการใช้เทคนิคในการวิเคราะห์และการตรวจสอบแยกตามประเภทการปฏิบัติงานตรวจสอบภาษี ดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ร้อยละ 97.33 รองลงมาคือเทคนิคการบวกเลขยอดรวมแนวตั้ง ร้อยละ 94.00
2. การตรวจสอบสภาพกิจการ ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการสังเกตการณ์ ร้อยละ 99.33 รองลงมาคือเทคนิคการตรวจดูและเทคนิคการไต่สวนในจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 98.67
3. การตรวจคืนภาษี ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการตรวจสอบเอกสารใบสำคัญ ร้อยละ 87.33 รองลงมาคือเทคนิคการบวกเลขยอดรวมแนวตั้ง ร้อยละ 86.00
4. การตรวจปฏิบัติการ ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการตรวจสอบเอกสารใบสำคัญ ร้อยละ 82.00 รองลงมาคือเทคนิคการไต่สวน ร้อยละ 81.33
5. การตรวจสอบตามหมายเรียก ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคการบวกเลขยอดรวมแนวตั้ง ร้อยละ 46.67 รองลงมาคือเทคนิคการไต่สวนและเทคนิคการอ่านในจำนวนเท่ากัน ร้อยละ 44.67

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความสำคัญในการใช้เทคนิคต่างๆ ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบแยกตามประเภทการปฏิบัติงานตรวจสอบภาษี 5 ประเภท ดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษี

ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตริ ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด รองลงมาคือการวิเคราะห์การเพิ่มขึ้น/ลดลง ของกำไรสุทธิและภาษีที่ชำระของกิจการ ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับความสำคัญในการใช้ของแต่ละเทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาแต่ละเทคนิคโดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง ปรากฏว่าเทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีระดับปฏิบัติการให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการวิเคราะห์การเพิ่มขึ้น/ลดลงของกำไรสุทธิและภาษีที่ชำระของกิจการ ส่วนเทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีระดับชำนาญการให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตริ ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคเหมือนกันอยู่ในระดับสำคัญที่สุด

เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เทคนิคที่ได้ให้ความสำคัญของการนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย สำนักงาน

สรรพากรพื้นที่พะเยาและสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ให้ความสำคัญของการนำมาใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตริ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน ให้ความสำคัญของการนำมาใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการวิเคราะห์การเพิ่มขึ้น/ลดลงของกำไรสุทธิและภาษีที่ชำระของกิจการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ให้ความสำคัญของการนำมาใช้มากที่สุดคือการวิเคราะห์เปรียบเทียบความถูกต้องครบถ้วนของรายได้และค่าใช้จ่ายจากการยื่นแบบแสดงรายการประเภทอื่น

2. การตรวจสอบสภาพกิจการ

ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทการตรวจสอบสภาพกิจการ เทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ให้ความสำคัญในการนำมาใช้มากที่สุดคือการได้สวนข้อเท็จจริงในการประกอบการจากผู้ประกอบการในทุก ๆ ด้าน ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด รองลงมาคือการสังเกตการณ์สภาพข้อเท็จจริงของกิจการ ณ สถานที่ประกอบการ ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับความสำคัญในการใช้ของแต่ละเทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาแต่ละเทคนิคโดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง ปรากฏว่าเทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีระดับปฏิบัติการให้ความสำคัญในการนำมาใช้มากที่สุดคือการสังเกตการณ์สภาพข้อเท็จจริงของกิจการ ณ สถานที่ประกอบการ ส่วนเทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีระดับชำนาญการให้ความสำคัญในการนำมาใช้มากที่สุดคือการได้สวนข้อเท็จจริงในการประกอบการจากผู้ประกอบการในทุก ๆ ด้าน ค่าเฉลี่ยความสำคัญของเทคนิคเหมือนกันอยู่ในระดับสำคัญที่สุด

เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เทคนิคที่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบสภาพกิจการก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่านและสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ให้ความสำคัญของการนำมาใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการสังเกตการณ์สภาพข้อเท็จจริงของกิจการ ณ สถานที่ประกอบการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายและสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ให้ความสำคัญของการนำมาใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการได้สวนข้อเท็จจริงในการประกอบการจากผู้ประกอบการในทุก ๆ ด้าน

3. การตรวจคืนภาษี

ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทการตรวจคืนภาษี เทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตรี ในแบบแสดงรายการที่ขอคืน ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด รองลงมาคือการตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอคืน ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญมาก ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งระดับความสำคัญในการใช้เหมือนกัน แต่จำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับความสำคัญในการใช้ของแต่ละเทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่งทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการและระดับชำนาญการนั้นเทคนิคที่ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตรี ในแบบแสดงรายการภาษีที่ขอคืน ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด

เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เทคนิคที่ให้ความสำคัญในการตรวจคืนภาษีก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน สำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการทดสอบคำนวณรายการตามเงื่อนไขการคำนวณกำไรสุทธิตามมาตรา 65 ทวิ, 65 ตรี ในแบบแสดงรายการที่ขอคืน สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของเอกสารที่เกี่ยวข้องในการขอคืนภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการตรวจสอบความถูกต้องและทดสอบคำนวณซ้ำตัวเลขในแบบแสดงรายการที่ขอคืน

4. การตรวจปฏิบัติการ

ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทการตรวจปฏิบัติการ เทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีอากรและการไต่สวนข้อเท็จจริงในการประกอบพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญมาก รองลงมาคือการตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำและเก็บรายงานเอกสารต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญมาก ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งระดับความสำคัญในการใช้เหมือนกัน แต่จำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับความสำคัญในการใช้ของแต่ละเทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่งทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการและระดับชำนาญการนั้น เทคนิคที่ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือ การตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีอากรและการได้สวนข้อเท็จจริงในการประกอบการเพื่อประกอบพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ แต่ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุดและสำคัญมากแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เทคนิคที่ให้ความสำคัญในการตรวจปฏิบัติการก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 1 ให้ความสำคัญมากที่สุดคือการตรวจสภาพข้อเท็จจริงของการประกอบการในประเด็นที่กำหนด เช่น ประเด็นรายรับจากการขายหรือการให้บริการ ความถูกต้องในการจัดทำรายงานเอกสารและบัญชี สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายและสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ให้ความสำคัญมากที่สุดเหมือนกันคือ การตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีอากรและการได้สวนข้อเท็จจริงในการประกอบการเพื่อประกอบพิจารณาคำร้องต่าง ๆ ของผู้ประกอบการ สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูนให้ความสำคัญมากที่สุดคือการตรวจการขายน จดขายโดยเฝ้าสังเกตการณ์ จดขายเพื่อสังเกตความถูกต้องในการออกไปกำกับภาษี สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยาและสำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน ให้ความสำคัญมากที่สุดคือการตรวจสอบความถูกต้องของการจัดทำและเก็บรายงานเอกสารต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนด สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ให้ความสำคัญมากที่สุดคือการตรวจสอบความถูกต้องในประเภทการจดทะเบียนมูลค่าเพิ่ม/ภาษีธุรกิจเฉพาะกับสภาพการดำเนินกิจการในปัจจุบันของผู้ประกอบการ ณ สถานประกอบการ

5. การตรวจสอบตามหมายเรียก

ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบประเภทการตรวจสอบตามหมายเรียก เทคนิคที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดคือการตรวจสอบความถูกต้องในการออกหนังสือเลขที่การประเมิน รวมทั้งพิจารณาความถูกต้องของกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบหรือการขอขยายระยะเวลาการตรวจสอบ ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด รองลงมาคือการทดสอบคำนวณชำระรายการจำนวนตัวเลข จำนวนภาษีในหนังสือประเมินในการตรวจสอบตามหมายเรียก ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งระดับความสำคัญในการใช้เหมือนกัน แต่จำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงานระดับความสำคัญในการใช้ของแต่ละเทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามระดับตำแหน่งทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีที่มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการและระดับชำนาญการนั้นเทคนิคที่ให้ความสำคัญในการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือ การตรวจสอบความถูกต้องในการออกหนังสือเลขที่การประเมิน รวมทั้งพิจารณาความถูกต้องของกำหนด

ระยะเวลาการตรวจสอบหรือการขอขยายระยะเวลาการตรวจสอบ ความสำคัญของเทคนิคอยู่ในระดับสำคัญที่สุด โดยเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในระดับตำแหน่งปฏิบัติการนั้นได้ให้ความสำคัญมากที่สุด ในเทคนิคอื่น ๆ ด้วย

เมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน เทคนิคที่ให้ความสำคัญในการตรวจสอบตามหมายเรียกก็มีความแตกต่างกันไปด้วย โดยทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรที่พื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่และสำนักงานสรรพากรพื้นที่น่าน ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการตรวจสอบความถูกต้องในการออกหนังสือเลขที่การประเมิน รวมทั้งพิจารณาความถูกต้องของกำหนดระยะเวลาการตรวจสอบหรือการขอขยายระยะเวลาการตรวจสอบ สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 และสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดเหมือนกันคือการตรวจสอบความถูกต้องในการระบุข้อความในหมายเรียก สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดคือการทดสอบคำนวณชำระรายการจำนวนตัวเลข จำนวนภาษีในหนังสือประเมินในการตรวจสอบตามหมายเรียก และสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอน ให้ความสำคัญของการใช้มากที่สุดคือการวิเคราะห์ข้อมูลการชำระภาษีเพื่อประเมินความเสี่ยงของการยื่นแบบแสดงรายการภาษีจากข้อมูลการตรวจสอบประเภทอื่น

ส่วนที่ 3 ปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบ

ปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีคือผู้ประกอบการขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายอากร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีปัญหา มาก รองลงมาคือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายอากร ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีปัญหา มาก ซึ่งเมื่อจำแนกตามระดับตำแหน่งปัญหาจากการใช้เทคนิคนั้นมีความเหมือนกัน แต่จำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงานปัญหาจากการใช้เทคนิคก็มีความแตกต่างกันไปด้วย

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามระดับตำแหน่ง ปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลที่มีระดับตำแหน่งปฏิบัติการและระดับตำแหน่งชำนาญการเหมือนกันคือผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายอากร คิดเป็นค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีปัญหา มาก

เมื่อจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ปรากฏว่าเมื่อพิจารณาจำแนกตามหน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ปัญหาจากการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานการวิเคราะห์และการตรวจสอบมีความแตกต่างกันไปด้วย โดยเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรที่พื้นที่เชียงใหม่ 1 สำนักงาน

สรรพากรพื้นที่ลำพูน สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายและสำนักงานสรรพากรพื้นที่พะเยา ปัญหาอันดับแรกเหมือนกันคือผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ปัญหาอันดับแรกคือระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์และตรวจสอบมีจำกัด สำนักงานสรรพากรพื้นที่แพร่ปัญหาอันดับแรกคือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทางด้านบัญชี การสอบบัญชี สำนักงานสรรพากรพื้นที่น่านปัญหาอันดับแรกคือขาดความร่วมมือจากผู้มีหน้าที่ทำบัญชีของผู้ประกอบการ และสำนักงานสรรพากรพื้นที่แม่ฮ่องสอนปัญหาอันดับแรกคือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมีปัญหาทุกแห่ง

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาถึงเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ทำให้ทราบว่าเทคนิคหรือวิธีการที่เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีนำมาใช้และให้ความสำคัญในการวิเคราะห์และการตรวจสอบภาษีมีอยู่มากมายหลายวิธี โดยเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบภาษีอากรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบความถูกต้องในการชำระภาษีโดยส่วนใหญ่ได้ใช้เทคนิคการตรวจสอบที่ผู้สอบบัญชีใช้กันอยู่ทั่วไปเพื่อทดสอบความถูกต้องของรายการบัญชีและเน้นความถูกต้องทางด้านภาษีอากรตามที่กรมสรรพากรกำหนด โดยอยู่บนพื้นฐานของลักษณะประเภทภาษีอากรที่ปฏิบัติงานแต่ละประเภท รวมไปถึงกฎหมายประมวลรัษฎากรด้วย ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบแต่ละประเภทนั้น เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลจำเป็นต้องใช้วิธีการวิเคราะห์และการตรวจสอบหลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อให้การวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการชำระภาษีของผู้ประกอบการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งวิธีการหรือเทคนิคในการวิเคราะห์และตรวจสอบแต่ละคนนำมาใช้ปฏิบัติ โดยให้ความสำคัญที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังเช่นผลการศึกษาที่พบว่าระดับตำแหน่งและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีส่วนในการเลือกใช้และให้ความสำคัญในการวิเคราะห์และการตรวจสอบ เป็นต้น

นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าปัญหาจากการใช้เทคนิคต่างๆ ในการวิเคราะห์และตรวจสอบนั้นเป็นปัญหาภายนอกทางด้านผู้ประกอบการและปัญหาภายในของกรมสรรพากรเอง โดยปัญหาภายนอกด้านผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร ส่วนปัญหาภายในของกรมสรรพากรเองส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานขาดประสบการณ์การเรียนรู้ในการปฏิบัติงานและข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับใช้ในการวิเคราะห์และการตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะผลการศึกษา

จากปัญหาที่พบในการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาขอเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. จัดให้มีการอบรมแก่เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลเกี่ยวกับข้อกำหนดภายใต้กฎหมายอากร หลักการบัญชี หลักการตรวจสอบ โดยเฉพาะเรื่องที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเป็นเรื่องใหม่ รวมทั้งการทบทวนข้อกำหนดเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลได้ทราบและนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การตรวจสอบถูกต้องรวดเร็ว ลดผลเสียหายที่เกิดขึ้นต่อภาครัฐและผู้ประกอบการได้

2. จัดให้มีการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การใช้เทคนิคต่างๆ ในการปฏิบัติงาน การวิเคราะห์และการตรวจสอบ ระหว่างเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลด้วยกันเนื่องจากประสบการณ์ของแต่ละคน ในปฏิบัติงานจะแตกต่างกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จะทำให้เกิดองค์ความรู้ระหว่างกัน สามารถนำมาประยุกต์หรือเป็นแนวทางใช้ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้

3. จัดให้มีการแนะนำให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับความเข้าใจด้านภาษีอากรและวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องด้านภาษีอากร ตลอดจนปัญหาทางด้านภาษีอากรที่เจ้าหน้าที่พบจากการวิเคราะห์และการตรวจสอบ และผลเสียหายจากการที่ผู้ประกอบการหรือผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการและผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของผู้ประกอบการเห็นความสำคัญของการเสียภาษีที่ถูกต้องและให้เกิดความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง

ในการศึกษาเรื่องเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบของทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีสำนักงานสรรพากรภาค 8 ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะมีการศึกษาเทคนิคการวิเคราะห์และการตรวจสอบ โดยศึกษาแยกตามประเภทของธุรกิจ เช่น กิจการให้บริการ กิจการซื้อมา - ขายไป กิจการผลิต เนื่องจากลักษณะสภาพข้อเท็จจริงในการประกอบกิจการของแต่ละธุรกิจแตกต่างกัน ทำให้เทคนิคที่ใช้ในการปฏิบัติงานตรวจสอบภาษีในธุรกิจอย่างหนึ่งอาจใช้ไม่ได้กับอีกธุรกิจหนึ่ง ซึ่งจะทำได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทีมกำกับดูแลและเป็นแนวทางกำกับดูแลการเสียภาษีด้วยตนเองของผู้ประกอบการด้วย